

Bouwstenen aanpak inzicht en overzicht kosten corona Zvw

Versie: 4 (25 mei 2020)

Deelnemers: (10)(2e) (CZ), (10)(2e) (Menzis), (10)(2e) (ZN), (10)(2e), (10)(2e) (ZINL), (10)(2e) (NZa), (10)(2e), (10)(2e), (10)(2e) en (10)(2e) (VWS)

Doel werkgroep:

De werkgroep is gestart om een gedeeld beeld te krijgen van opgave en aanpak m.b.t. inzicht en overzicht kosten corona Zvw.

Aanleiding waren vragen uit overleg minister Van Rijn met bestuur ZN:

1. Inzicht en overzicht tafels/gremia waarop over coronakosten wordt besloten
2. Inzicht en overzicht coronakosten en reguliere kosten

Integraal overzicht effecten Corona:

De inspanningen van deze werkgroep moeten bijdragen aan het integrale overzicht van de macrobudgetaire gevolgen van Corona en de wijze waarop deze gedragen worden. Het inzicht en overzicht over de kosten corona Zvw dat in deze werkgroep wordt verkregen is cruciaal in de discussie over de wijze waarop de financiële effecten gedragen worden door zorgverzekeraars én de overheid. De werkgroep moet inzicht geven in:

- ontwikkeling van de (corona)kosten 2020 en 2021

De focus ligt dus op de raming van de kosten. De inzichten die we daarbij opdoen zijn onder meer van belang voor:

- de (financiële) draagkracht van de zorgverzekeraars 2020 en 2021, en
- de effecten op de raming van de (reken) premie 2021

Andere elementen die ook van cruciaal belang zijn in het integrale overzicht maar niet expliciet in deze werkgroep maar in andere werkgroepen aan bod komen zijn:

- de catastroferegeling, en
- de risicoverevening

Wat betreft afbakening met werkgroep administratie onder leiding van (10)(2e) (10)(2e) (ZINL): doel van ons traject is om tot een snelle inschatting van budgettaire gevolgen te komen. Bij de administratieve werkgroep gaat het om een traject voor betrouwbare cijfers die t.z.t. voor de risicoverevening en catastroferegeling kunnen worden ingebracht.

1. Inzicht en overzicht tafels/gremia waarop over coronakosten wordt besloten

VWS heeft gewerkt aan overzicht van 'tafels' waar besluiten in het kader van de aanpak van het coronavirus worden genomen die financiële gevolgen hebben zorgverzekeraars. Idee: verzekeraars

hebben mogelijk niet altijd goed zicht op c.q. zijn mogelijk niet altijd goed aangesloten bij de besluitvorming, terwijl ze met financiële gevolgen van de besluitvorming te maken kunnen krijgen.

Voorbeelden: LCPS, ROAZ/RONAZ, directeuren publieke gezondheid, subsidieregelingen.

Contactpersoon binnen ZN: (10)/(2e). Het eerste overzicht is besproken in BO VWS/ZN op 24 april jl. Oogmerk van bespreking in BO was vaststellen of een dergelijk overzicht in de eerder geuite behoefte in overleg tussen minister Van Rijn en bestuurders ZN voorziet.

Voortgang: ZN is erg geholpen met het overzicht dat VWS gemaakt heeft van de verschillende 'tafels' waar besloten wordt over de aanpak van de coronacrisis.

De (financiële) besluitvorming van deze 'tafels' worden betrokken in het project 'Meerkosten Corona' van ZN. Dit project wordt getrokken door (10)/(2e) en moet inhoudelijke/sectorale duiding en inzicht genereren in de meerkosten Corona.

ACTIE: Als er nieuwe ontwikkelingen zijn m.b.t. de 'tafels' wordt de werkgroep geïnformeerd.

ACTIE: Voortgang project 'Meerkosten Corona' delen met deze groep.

2. Inzicht en overzicht coronakosten en reguliere kosten

Binnen deze werkgroep achten we de volgende elementen relevant voor het te verkrijgen inzicht en overzicht over de coronakosten en reguliere kosten voor 2020 en 2021:

1. Waar liggen de behoeften?
2. Wat is de werkwijze om inzicht en overzicht te verschaffen?
3. Hoe kunnen we verkregen inzichten benutten?
4. Verdere aandachtspunten.

2.1. Waar liggen de behoeften?

Primair vanwege behoefte bij VWS én verzekeraars om op korte termijn idee te krijgen van budgettaire effecten.

Inzicht en overzicht van belang voor:

- Draagkracht van de zorgverzekeraars i.c. solvabiliteitspositie 2020 resp. 2021
- Begrotingsontwikkeling
 - Begroting 2021
 - Tweede supplettoire begroting 2020
- Raming (reken)premie 2021
 - Vaststelling macroprestatiebedrag 2021 incl. de onzekerheidsmarge (wel of geen corona in 2021?)
 - Ontwikkeling saldo Zorgverzekeringsfonds
 - Normvermogen Zvf
 - Inkomsten IAB
 - Uitkering vereveningsbijdrage
 - Ontwikkeling (forfaitair) eigen risico
- Catastroferegeling (aparte werkgroep)

Voor besluitvorming in kabinet bij julibrief en augustusbrieft heeft VWS belang bij een eerste raming van de budgettaire gevolgen van corona in de derde week van mei resp. de derde of vierde week van

juni. Gaat om een inschatting van de uitgavenontwikkeling in 2020 en (gelet op begroting 2021 en MPB) ook 2021. Met name met het oog op premieraming en koopkrachtdiscussie is inzicht uiterlijk begin augustus van belang met het oog op cMEV. Met het oog op kMEV (juni) zal CPB in loop van mei trouwens ook iets moeten met zorgkosten.

Q2-cijfers van ZINL komen normaal gesproken te laat voor besluitvorming binnen kabinet over koopkracht- en lastenbeeld. Daarbij wordt normaliter uitgavenbeeld (ook voor zorg) gebruikt waarover (begin) juli wordt besloten. Q2-raming van ZINL zal worden aangepast en iets vervroegd, zodat inzichten kunnen worden betrokken bij de afronding van de VWS-begroting 2021.

2.2. Werkwijze verkrijgen inzicht

Scope werkgroep

- 2020 en 2021.
- Voor VWS vooral effecten op basisverzekering van belang.
- Voor ZN/verzekeraars ook zicht nodig op aanvullende verzekeringen.
- Maar ook betalingen buiten zicht van verzekeraars zijn relevant zoals:
 - Beschikbaarheidsbijdragen: contact met NZa over m.n. opleidingen en academische component; overige beschikbaarheidsbijdragen < € (10)/(2b) .
 - Zvw-PGB, subsidieregeling extramurale behandeling (geen grote klappers).
 - Grensoverschrijdende zorg: uitvoering door CAK; contact met Z of hier forse effecten aannemelijk zijn.
 - Subsidie meerprijs op inkoop door LCH.

Werkwijze werkgroep

Voorstel is om in deze werkgroep een viertal sporen te bewandelen om zo tot inzicht en overzicht te komen. De werkgroep zal:

- a) de tussentijdse uitvragen bij verzekeraars bespreken,
- b) de (voorlopige) resultaten van het ZN-project '(inhoudelijk/sectoraal) inzicht in extra coronakosten' te delen,
- c) aanpassingen in de uitvraag kwartaalstaten door ZINL doorvoeren en de resultaten daarvan bespreken, en
- d) overige inzichten verzamelen en bespreken.

a) Tussentijdse uitvragen verzekeraars

Zorgverzekeraars leveren ieder kwartaal raming. Vanuit ZN worden daarbij soms aanvullende vragen gesteld. In Commissie Financiële Zaken (CFZ) van ZN is op 23 april gesproken over een tussentijdse uitvraag. In de CFZ is afgesproken om deze tussentijdse uitvraag uit te zetten en periodiek (eens per 4 a 6 weken) te herhalen.

De werkgroep geeft de volgende uitdagingen/opgaven mee aan ZN voor tussentijdse uitvraag (én aanpassingen uitvraag Q2-cijfers):

1. Bestaande prestaties: onderscheid corona – niet corona
2. Raming nieuwe prestatie meerkosten
3. Raming nieuwe prestatie continuïteitsbijdrage
4. Raming inhaalzorg die over loopt naar 2021. (Inhaalzorg in 2020 wordt nu niet uitgevraagd.)
5. Voor 1 t/m 4: Onderscheid basisverzekering/aanvullende verzekering (BV/AV)

Ad 1: Coronapatiënten c.q. coronazorg niet apart geregistreerd. Meerdere zorgverzekeraars verwachten dat onderscheid corona – niet corona ontzettend last te maken is.

Ad 2: Enerzijds behoefte om het zo generiek mogelijk te regelen; anderzijds ontkom je niet aan sectorspecifieke issues.

Ad 3: Naar verwachting ontstaat eerder zicht op budgettaire gevolgen continuïteitsbijdragen. Daarvoor is regeling van zorgverzekeraars voor kleine aanbieders gemaakt en voor grote aanbieders nog in de maak. Mogelijk kunnen in samenwerking met Gupta opgedane inzichten gebruikt worden bij de raming. Moet je zien in combinatie met de te verrekenen inhaalzorg.

Ad 4: Inschatting van inhaalzorg is nodig. NZa heeft medio april eerste rapportage voor MSZ uitgebracht en gaat nu ook kijken naar andere sectoren. Vraag is hoeveel zorg – gegeven de capaciteit – kan worden ingehaald. Daarbij kan sprake zijn van flinke verschillen; zie bijv. wachtlijsten. ZN heeft bij vormgeving continuïteitsbijdrage oog voor prikkel voor inhaalzorg.

ACTIE: ZN deelt de resultaten van de tussentijdse ramingen met de werkgroep.

b) ZN-project 'Meerkosten Corona'

Bert van Meeuwen (ZK) is projectleider 'Meerkosten Corona'. Samen met o.a. Tom van Onland (CZ) probeert hij via de sectorale route inzicht te krijgen in de extra coronakosten.

In eerste instantie zal er in samenwerking met twee ziekenhuizen gepoogd worden inzicht te verschaffen in de extra coronakosten. Deze ziekenhuizen zijn het Amphia Ziekenhuis en het Maxima Medisch Centrum. Wanneer dit succesvol is dan zullen 10 tot 15 ziekenhuizen betrokken worden in dit project. Voor de wijkverpleging wordt er nu een soortgelijk traject uitgewerkt. Dit project onder leiding van Bert zal ook de basis vormen voor de discussie over welke kosten wel en niet vergoed worden en daarmee wel en niet in de catastrofereregeling ingebracht kunnen worden.

Zodra er resultaten beschikbaar zullen deze gedeeld worden met deze groep. Bert zal in ieder geval eind mei én eind juni een overzicht opleveren met de tot dan toe beschikbare resultaten van zijn project zodat we aansluiten op de voorbereiding van het informeren van het kabinet over de begrotingsontwikkeling.

ACTIE: ZN informeert de werkgroep over de voortgang van dit project.

c) Kwartaalstaten ZINL

Q1-levering

Declaratiecijfers eerste kwartaal + inschatting verzekeraars voor rest van het jaar.

Normaliter gebaseerd op trends, patronen, contracten.

Nu:

Declaratiecijfers eerste kwartaal laten waarschijnlijk beperkt effect zien (hoewel misschien laatste drie weken van maart al daling zichtbaar is bij aantal sectoren (fysiotherapie, mondzorg).

Afspraak Zorginstituut met verzekeraars dat zij bijschatting voor rest van het jaar op reguliere wijze doen, dus zonder rekening te houden met corona. Op die manier zijn Q1-cijfers te beschouwen als een nulmeting. Die insteek maakt Q1 ook geschikt voor inschatting doorwerking 2021, los van incidentele kosten 2020 als gevolg van corona.

Beschikbaarheidsbijdragen: via NZa.

Ontvangst VWS: medio mei

Q2-levering

Declaratiecijfers eerste kwartaal + inschatting verzekeraars voor rest van het jaar.
Normaliter gebaseerd op trends, patronen, contracten en realisaties eerste half jaar.

Nu:

Mogelijk valt op basis van ervaringen tweede kwartaal meer te zeggen over effecten prestaties meerkosten en continuïteitsbijdrage.

Maar: daar moet dan door Zorginstituut wel specifiek naar worden gevraagd.

Beschikbaarheidsbijdragen: via NZa.

Ontvangst VWS: normaliter Prinsjesdag, maar streven is dat al begin augustus raming beschikbaar is zodat deze kan worden betrokken bij afronding besluitvorming over begroting 2021.

ACTIE: ZINL gaat na hoe de Q2-uitvraag uitgebreid kan worden.

d) Overige inzichten

Naast de inzichten die via zorgverzekeraars en ZINL worden verkregen zijn er ook andere bronnen die gebruikt kunnen worden om extra inzicht te verkrijgen in de (corona)kosten ontwikkeling 2020 – 2021. Denk hierbij aan:

- CBS
- CPB
- RIVM: ziektelast corona, epidemiologische inschatting voor 2020/2021?
- Vektis
- DHD...

ACTIE WERKGROEP: Aanvullen overige bronnen en delen zodra deze beschikbaar zijn.

2.3. Hoe kunnen we de verkregen inzichten benutten?

Op basis van de gegevens die verzameld worden in deze werkgroep moeten we in staat zijn om de volgende vragen te beantwoorden. Met de antwoorden op deze vragen geven we invulling aan de behoeften die benoemd zijn onder punt 1.

- **Wat zijn de macrobudgettaire effecten van Corona (regulier + corona)?**

Op dit moment heeft de werkgroep de veronderstelling: macrobudgettaire effecten m.n. te verwachten door meerkosten Corona. Bij vraaguitval zetten verzekeraars beschikbare middelen voor reguliere productie in voor (gedeeltelijke) vergoeding doorlopende kosten; zij corrigeren daarbij voor geleverde productie en inhaalzorg in de loop van het jaar. Vergoeding doorlopende kosten valt niet onder de catastrofe-regeling.

Voor beide effecten is relevant dat prestaties gemaakt zijn om meerkosten te kunnen declareren en continuïteitsbijdrage te krijgen als tegemoetkoming in doorlopende kosten. Voortgang: Is inmiddels gereed maar er dient nog een heleboel casuïstiek uitgewerkt te worden.

- **In welke mate zijn de macrokosten anders over de regio's / zorgverzekeraars verdeeld?**
Vektis aan het werk zetten? Laten samenwerken met DHD?

- **Zijn de meerkosten Corona goed in beeld te brengen?**

Het is goed dat we ons als werkgroep bewust zijn van de complexiteit. Voor onze werkgroep is het belangrijk om te komen tot een raming waarbij we die kosten zo goed mogelijk in beeld brengen.

Meerkosten zijn van belang voor catastrofereregeling. Voor verzekeraars is overigens nog vraag of we een vorm van catastrofereregeling nodig hebben. Dat vraagstuk ligt buiten de scope van deze werkgroep. Signaal vanuit verzekeraars: dit vraagstuk kunnen we niet te lang voor ons uit schuiven. Als je separaat wil afrekenen leg je een grote administratieve lastendruk op de keten. Dat staat haaks op de wens om deze druk juist te beperken. Nog los van perverse prikkels die kunnen ontstaan.

- **Welke verschillende scenario's kunnen we schetsen?**

Prognoses zijn sterk afhankelijk van hoe lang acute crisis duurt, wat de verwachtingen zijn over het "nieuwe normaal in de anderhalvemetersamenleving" en blijven deze prognoses sterk afhankelijk van (al dan niet regionaal) opnieuw oplaaien van de besmettingen.

Kunnen o.b.v. de verkregen input gaan werken met verschillende scenario's?

- Nog 1 maand acute fase.
- Nog 3 maanden acute fase.
- Nog 6 maanden acute fase.
- Rest van 2020 acute fase.
- Inhaalvraag 2021.
- Heropleving van corona in 2021.

Ook CPB overweegt om met verschillende scenario's te gaan werken (vinger aan de pols houden).

- **Kunnen we een inschatting maken van de inhaalvraag?**

Idee dat ziekenhuizen eerder dan samenleving naar "nieuwe normaal" gaan.

VWS heeft NZa gevraagd om de reguliere urgente zorg voor mensen zonder corona te coördineren.

Aandachtspunt: mogelijk effect inhaalvraag op 2021.

Kans dat in 2020 bij niet-coronazorg sprake is van lagere uitgaven, terwijl in 2021 uitgaven hoger kunnen uitpakken?

- **Wat zijn de effecten van corona op de financiële posities van zorgverzekeraars?**

Draagvlak is verschillend en vermoedelijk dus ook de bereidheid om bij te dragen.

- **Wat zijn de effecten van corona op de financiële positie van het Zvf?**

- **Anders...?**

2.4. Verdere aandachtspunten

Afstemming met andere werkgroepen en vierkantsoverleg.

Contact met VWS/directie Curatieve Zorg: ook i.v.m. inschakelen reguliere contacten brancheorganisaties.

Contact met NZa: inhaalvraag, beschikbaarheidbijdragen.

Contact met CPB/Financiën. CPB over en weer blijven informeren (FEZ/BZ en MEVA).

Aanpak bij andere domeinen (Wlz, sociaal domein)?